

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2019/2107**od 28. studenoga 2019.**

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Vijeća Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva u pogledu revizije poglavlja 9. Priloga 9. (Olakšavanje) Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu vezano za standarde i preporučene prakse za podatke iz evidencije podataka o putnicima

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 16. stavak 2. i članak 87. stavak 2. točku (a), u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu („Čikaška konvencija”), kojom se uređuje međunarodni zračni prijevoz, stupila je na snagu 4. travnja 1947. Njome je osnovana Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (ICAO).
- (2) Države članice Unije ugovorne su stranke Čikaške konvencije i države članice ICAO-a, pri čemu Unija ima status promatrača u određenim tijelima ICAO-a, uključujući Skupštinu ICAO-a i druga tehnička tijela.
- (3) Na temelju članka 54. točke 1. Čikaške konvencije Vijeće ICAO-a donosi međunarodne standarde i preporučene prakse („SARP-ovi”).
- (4) Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda (UN) odlučilo je u Rezoluciji 2396 (2017) od 21. prosinca 2017. („RVSUN 2396 (2017)”) da države članice UN-a, radi promicanja SARP-ova ICAO-a, trebaju razviti kapacitete za prikupljanje, obradu i analizu podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) te osigurati da podatke iz PNR-a upotrebljavaju sva nadležna nacionalna tijela i da se ti podaci razmjenjuju sa svim nadležnim nacionalnim tijelima uz puno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda u svrhu sprečavanja, otkrivanja i istrage kaznenih djela terorizma i s njima povezanih putovanja.
- (5) RVSUN-om 2396 (2017) ICAO se poziva i da surađuje s državama članicama UN-a na utvrđivanju standarda za prikupljanje, uporabu, obradu i zaštitu podataka iz PNR-a.
- (6) SARP-ovi za PNR navedeni su u dijelovima A i D poglavlja 9. Priloga 9. (Olakšavanje) Čikaškoj konvenciji. Ti su SARP-ovi dopunjeni dodatnim smjernicama, posebice Dokumentom ICAO-a 9944 o utvrđivanju smjernica za podatke iz PNR-a.
- (7) U ožujku 2019. Odbor za zračni promet ICAO-a osnovao je radnu skupinu, koju čine stručnjaci onih država članica ICAO-a koje sudjeluju u Odboru ICAO-a za olakšavanje, kako bi razmotrila prijedloge novih SARP-ova za prikupljanje, uporabu, obradu i zaštitu podataka iz PNR-a u skladu s RVSUN-om 2396 (2017) („radna skupina”). U radnoj skupini zastupljeno je nekoliko država članica Unije. Komisija u radnoj skupini sudjeluje kao promatrač.
- (8) Četrdeseto zasjedanje skupštine ICAO-a održano je od 24. rujna do 4. listopada 2019. Ishodi skupštine ICAO-a odredit će smjer politike ICAO-a u nadolazećim godinama, a i u pogledu donošenja novih SARP-ova za PNR.
- (9) Vijeće je 16. rujna 2019. potvrdilo tekst informativnog dokumenta koji se odnosi na standarde i načela u vezi s prikupljanjem, uporabom, obradom i zaštitom podataka iz PNR-a radi podnošenja na 40. zasjedanju Skupštine ICAO-a („informativni dokument”). Finska je Skupštini ICAO-a dostavila taj informativni dokument u ime Unije i njezinih država članica te ostalih država članica Europske konferencije civilnog zrakoplovstva.

- (10) U informativnom dokumentu utvrđeno je stajalište Unije o temeljnim načelima za sukladnost čime bi se doprinijelo osiguravanju poštovanja ustavnih i regulatornih zahtjeva u pogledu temeljnih prava na privatnost i zaštitu podataka pri obradi podataka iz PNR-a u svrhu borbe protiv terorizma i teških kaznenih djela. ICAO je pozvan da ta načela uključi u sve buduće standarde za PNR, kao i u revidirane smjernice ICAO-a o podacima iz PNR-a (Dokument 9944).
- (11) Unija je donijela zajednička pravila o podacima iz PNR-a, u obliku Direktive (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, čije se područje primjene u znatnoj mjeri preklapa s područjem koje treba obuhvatiti predviđenim novim SARP-ovima. Direktiva (EU) 2016/681 posebice uključuje sveobuhvatan skup pravila za zaštitu temeljnih prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka u kontekstu prijenosa državama članicama podataka iz PNR-a koje posjeduju zračni prijevoznici u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela.
- (12) Trenutačno su na snazi dva međunarodna sporazuma o obradi i prijenosu podataka iz PNR-a između Unije i trećih zemalja, odnosno jedan s Australijom ⁽²⁾ i jedan sa Sjedinjenim Državama ⁽³⁾. Sud Europske unije dao je 26. srpnja 2017. Mišljenje o predviđenom sporazumu između Unije i Kanade, koji je potpisan 25. lipnja 2014. ⁽⁴⁾ („Mišljenje 1/15”).
- (13) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Vijeća ICAO-a jer će svi budući SARP-ovi u području podataka iz PNR-a, posebice izmjene poglavlja 9. Priloga 9. (Olakšavanje) Čikaškoj konvenciji presudno utjecati na sadržaj prava Unije, odnosno na Direktivu (EU) 2016/681 i postojeće međunarodne sporazume o podacima iz PNR-a. U skladu s dužnošću lojalne suradnje države članice Unije trebaju braniti to stajalište tijekom rada u okviru ICAO-a na razradi SARP-ova.
- (14) Stajalište Unije, kako je navedeno u Prilogu, utvrđeno je u skladu s primjenjivim pravnim okvirom Unije o zaštiti podataka i podacima iz PNR-a, odnosno Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, Direktivom (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ i Direktivom (EU) 2016/681, kao i u skladu s Ugovorom i Poveljom o temeljnim pravima Europske unije kako se tumače u relevantnoj sudskoj praksi Suda Europske unije, a osobito u Mišljenju 1/15.
- (15) Stajalište Unije trebale bi izraziti njezine države članice koje su članice Vijeća ICAO-a, djelujući zajednički.
- (16) Ujedinjena Kraljevina i Irska obvezane su Direktivom (EU) 2016/681 i stoga sudjeluju u donošenju ove Odluke.
- (17) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje,

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela (SL L 119, 4.5.2016., str. 132.).

⁽²⁾ SL L 186, 14.7.2012., str. 4.

⁽³⁾ SL L 215, 11.8.2012., str. 5.

⁽⁴⁾ Mišljenje 1/15 Suda (veliko vijeće) od 26. srpnja 2017., ECLI:EU:C:2017:592.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽⁶⁾ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Vijeća Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) u pogledu revizije poglavlja 9. Priloga 9. (Olakšavanje) Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu vezano za standarde i preporučene prakse za podatke iz evidencije podataka o putnicima utvrđuje se u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Stajalište iz članka 1. izražavaju države članice Unije koje su članice Vijeća ICAO-a, djelujući zajednički.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. studenoga 2019.

Za Vijeće
Predsjednik
T. HARAKKA

PRILOG

STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME EUROPSKE UNIJE U OKVIRU VIJEĆA MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE CIVILNOG ZRAKOPLOVSTVA U POGLEDU REVIZIJE POGLAVLJA 9. PRILOGA 9. (OLAKŠAVANJE) KONVENCIJI O MEĐUNARODNOM CIVILNOM ZRAKOPLOVSTVU VEZANO ZA STANDARDE I PREPORUČENE PRAKSE ZA PODATKE IZ EVIDENCIJE PODATAKA O PUTNICIMA

Opća načela

U okviru aktivnosti Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) u pogledu revizije poglavlja 9. Priloga 9. (Olakšavanje) Čikaškoj konvenciji o razvoju standarda i preporučenih praksi (SARP-ovi) o podacima iz evidencije podataka o putnicima (PNR), države članice Unije, djelujući zajednički u interesu Unije:

- (a) postupaju u skladu s ciljevima koje Unija želi postići u okviru svoje politike o PNR-u, posebno kako bi se zajamčila sigurnost, zaštitili život i sigurnost ljudi te osiguralo puno poštovanje temeljnih prava, osobito prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka;
- (b) podižu svijest država članica ICAO-a o standardima i načelima Unije koji su povezani s prijenosom podataka iz PNR-a, a koji proizlaze iz relevantnog prava Unije i sudske prakse Suda Europske unije;
- (c) promiču razvoj multilateralnih rješenja koja su u skladu s temeljnim pravima u vezi s prijenosom podataka iz PNR-a tijelima za izvršavanje zakonodavstva koji provode zračni prijevoznici, u interesu jamčenja pravne sigurnosti i poštovanja temeljnih prava te radi pojednostavnjenja obveza nametnutih zračnim prijevoznicima;
- (d) promiču razmjenu podataka iz PNR-a i rezultata njihove obrade među državama članicama ICAO-a ako je ona potrebna radi sprečavanja, otkrivanja, istrage ili kaznenog progona kaznenih djela terorizma ili teških kaznenih djela, uz puno poštovanje temeljnih prava i sloboda;
- (e) nastavljaju podupirati ICAO u razvoju standarda za prikupljanje, uporabu, obradu i zaštitu podataka iz PNR-a u skladu s RVSUN-om 2396 (2017);
- (f) nastavljaju u svim državama članicama ICAO-a, radi promicanja SARP-ova ICAO-a, podupirati razvoj kapaciteta za prikupljanje, obradu i analizu podataka iz PNR-a te osiguravati da podatke iz PNR-a upotrebljavaju sva nadležna nacionalna tijela država članica ICAO-a i da se ti podaci razmjenjuju sa svim nadležnim nacionalnim tijelima država članica ICAO-a, uz puno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda u svrhu sprečavanja, otkrivanja i istrage kaznenih djela terorizma i s njima povezanih putovanja, kako se zahtijeva RVSUN-om 2396 (2017);
- (g) upotrebljavaju kao izvor osnovnih informacija informativni dokument koji se odnosi na standarde i načela u vezi s prikupljanjem, uporabom, obradom i zaštitom podataka iz PNR-a (dokument A40-WP/530), koji je na 40. zasjedanju Skupštine ICAO-a Finska podnijela u ime Europske unije i njezinih država članica te ostalih država članica Europske konferencije civilnog zrakoplovstva;
- (h) promiču razvoj okružja u kojem se međunarodni zračni promet može razvijati na otvorenom, liberaliziranom i globalnom tržištu te nastaviti rasti bez negativnih utjecaja na sigurnost, uz istodobno osiguravanje uvođenja relevantnih zaštitnih mjera.

Smjernice

Države članice Unije, djelujući zajednički u interesu Unije, podupiru uključivanje sljedećih standarda i načela u sve buduće SARP-ove ICAO-a o podacima iz PNR-a:

1. U vezi s načinima prijenosa PNR-a:

- (a) Način prijenosa: radi zaštite osobnih podataka koji se nalaze u sustavima zračnih prijevoznika te kako bi se osiguralo da zračni prijevoznici zadrže kontrolu nad tim sustavima, podaci bi se trebali prenositi isključivo načinom „push”.

- (b) Protokoli za prijenos: trebala bi se poticati uporaba primjerenih i sigurnih protokola otvorenog standarda kao dio međunarodno prihvaćenih referentnih protokola za prijenos podataka iz PNR-a s ciljem postupnog povećanja njihove primjene i u konačnici zamjene vlasničkih standarda.
- (c) Učestalost prijenosa: učestalost i vrijeme prijenosa podataka iz PNR-a ne bi trebali uzrokovati nerazmjerno opterećenje za zračne prijevoznike te bi trebali biti ograničeni na ono što je strogo potrebno za izvršavanje zakonodavstva i sigurnost granica u borbi protiv terorizma i teških kaznenih djela.
- (d) Zračni prijevoznici nemaju obvezu prikupljanja dodatnih podataka: od zračnih prijevoznika ne bi se trebalo zahtijevati da prikupljaju dodatne podatke iz PNR-a u usporedbi s podacima koje već prikupljaju niti da prikupljaju određene vrste podataka, nego samo da prenose podatke koje već prikupljaju u okviru svojeg poslovanja.

2. U vezi s načinima obrade PNR-a:

- (a) Vrijeme prijenosa i obrade: podložno odgovarajućim jamstvima za zaštitu privatnosti predmetnih osoba, podaci iz PNR-a mogu se staviti na raspolaganje znatno prije slijetanja ili polijetanja zrakoplova te se tako tijelima može dati više vremena za obradu i analizu podataka i potencijalno djelovanje.
- (b) Usporedba s unaprijed utvrđenim kriterijima i bazama podataka: tijela bi trebala obrađivati podatke iz PNR-a uporabom kriterija temeljenih na dokazima i baza podataka koji su relevantni za borbu protiv terorizma i teških kaznenih djela.

3. U vezi sa zaštitom osobnih podataka:

- (a) Zakonitost, pravednost i transparentnost obrade: potrebna je zakonita osnova za obradu osobnih podataka kako bi pojedinci postali svjesni rizika, zaštitnih mjera i prava u vezi s obradom njihovih osobnih podataka te kako bi znali ostvariti svoja prava u vezi s tom obradom.
- (b) Ograničavanje svrhe: svrhe u koje tijela mogu upotrebljavati podatke iz PNR-a trebale bi biti jasno utvrđene i ne bi trebale prelaziti ono što je potrebno s obzirom na ciljeve koji se žele postići, a posebno svrhe koje se odnose na izvršavanje zakonodavstva i sigurnost granica u borbi protiv terorizma i teških kaznenih djela.
- (c) Opseg podataka iz PNR-a: elementi podataka iz PNR-a koje zračni prijevoznici trebaju prenositi trebali bi biti jasno utvrđeni i iscrpno navedeni. Taj bi popis elemenata trebao biti standardiziran kako bi se osiguralo da se količina takvih podataka zadrži na najmanjoj mogućoj razini i da se spriječi obrada osjetljivih podataka, među ostalim podataka kojima se otkriva rasno ili etničko podrijetlo osoba, njihova politička mišljenja ili vjerska ili filozofska uvjerenja, njihova uključenost u sindikate, zdravstveno stanje, intimni život ili seksualna orijentacija.
- (d) Uporaba podataka iz PNR-a: daljnja obrada podataka iz PNR-a trebala bi se ograničiti na svrhe izvornog prijenosa, na temelju objektivnih kriterija i podložno materijalnim i postupovnim uvjetima u skladu sa zahtjevima primjenjivima na prijenose osobnih podataka.
- (e) Automatizirana obrada podataka iz PNR-a: automatizirana obrada trebala bi se temeljiti na objektivnim, nediskriminirajućim i pouzdanim unaprijed utvrđenim kriterijima i ne bi se trebala upotrebljavati kao jedina osnova za odluke sa štetnim pravnim učincima ili ozbiljnim utjecajem na predmetnu osobu.
- (f) Zadržavanje podataka: razdoblje čuvanja podataka iz PNR-a trebalo bi biti ograničeno i ne dulje nego što je potrebno za ostvarenje prvotnog cilja. Brisanje podataka trebalo bi se osigurati u skladu s pravnim zahtjevima zemlje podrijetla. Na kraju razdoblja čuvanja podaci iz PNR-a trebali bi biti izbrisani ili anonimizirani.
- (g) Otkrivanje podataka iz PNR-a ovlaštenim tijelima: daljnje otkrivanje podataka iz PNR-a drugim vladinim tijelima unutar iste države ili drugim državama članicama ICAO-a na pojedinačnoj osnovi može se provoditi samo ako tijelo primatelj obavlja funkcije povezane s borbom protiv terorizma ili teških transnacionalnih kaznenih djela i ako osigurava jednaku razinu zaštite kao tijelo koje otkriva podatke.

- (h) Sigurnost podataka: moraju se poduzeti odgovarajuće mjere za očuvanje sigurnosti, povjerljivosti i cjelovitosti podataka iz PNR-a.
 - (i) Transparentnost i obavješćivanje: podložno potrebnim i razmjernim ograničenjima pojedinci bi trebali biti obaviješteni o obradi njihovih podataka iz PNR-a te informirani o svojim pravima i pravnim sredstvima koja su im na raspolaganju.
 - (j) Pristup, ispravljanje i brisanje: podložno potrebnim i razmjernim ograničenjima pojedinci bi trebali imati pravo na pristup svojim podacima iz PNR-a i na njihov ispravak.
 - (k) Pravna zaštita: pojedinci bi trebali imati pravo na djelotvornu upravnu i pravnu zaštitu ako smatraju da su povrijeđena njihova prava na privatnost i zaštitu podataka.
 - (l) Nadzor i odgovornost: tijela koja upotrebljavaju podatke iz PNR-a trebala bi biti odgovorna neovisnom javnom tijelu s djelotvornim ovlastima za istragu i izvršavanje koje bi trebalo biti u mogućnosti obavljati svoje zadaće bez vanjskog utjecaja, a posebno bez utjecaja tijela za izvršavanje zakonodavstva, te bi trebala biti pod nadzorom takvog tijela.
4. U vezi s razmjenom podataka iz PNR-a među tijelima za izvršavanje zakonodavstva:
- (a) Promicanje razmjene informacija: među tijelima za izvršavanje zakonodavstva različitih država članica ICAO-a trebale bi se promicati razmjene podataka iz PNR-a na pojedinačnoj osnovi kako bi se poboljšala međunarodna suradnja u sprečavanju, otkrivanju, istrazi i kaznenom progonu terorizma i teških kaznenih djela.
 - (b) Sigurnost razmjene informacija: razmjena informacija trebala bi se odvijati putem odgovarajućih kanala sa zajamčenom sigurnosti podataka te bi trebala biti potpuno usklađena s međunarodnim i nacionalnim pravnim okvirima za zaštitu osobnih podataka.
-